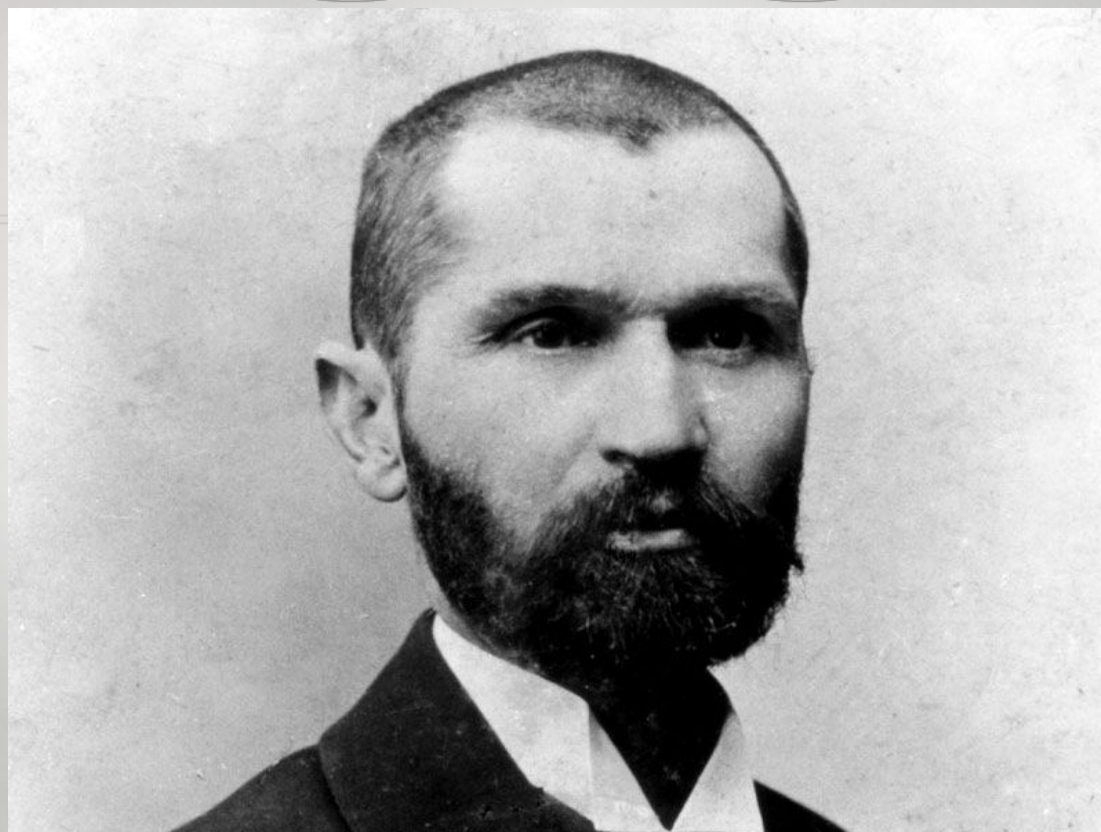

**SLOVENSKÍ
VYNÁLEZCOVIA**

Ján Bahýľ

vynálezca vrtuľníka

JÁN BAHÝĽ

- narodil sa 25.5.1856 v Zvolenskej Slatine
- vyštudoval Banskú akadémiu v Banskej Štiavnici, kde vynikal dokonalosťou v technickom kreslení
- po absolvovaní Vojenskej akadémie vo Viedni pôsobil ako staviteľ v rakúsko-uhorskej armáde, kde konštruoval rozmanité prístroje
- zaujímali ho najmä lietajúce stroje

PREČO PRÁVE VRTUĽNÍK?

- v roku 1888 sa zúčastnil vzduchoplaveckej výstavy vo Viedni
- tam ho očarili lietajúce stroje a myšlienka, že by ľudia mohli jedného dňa skutočne lietať
- túto predstavu vynálezca už nedokázal dostať z hlavy
- bol tu však malý problém - žil v chudobnej krajine a armáda tam takéto rozprávkové vynálezy nefinancovala
- mal teda len jedinú možnosť, získať peniaze a vytvoriť, v čo veril

PRVÉ POKUSY

- v roku 1894 vypracoval návrh konštrukcie vrtuľníka
- bol postavený pre jednu osobu a bol poháňaný cyklickým šliapadlom. Dá sa teda povedať, že to bol lietajúci bicykel poháňaný šliapajúcim človekom.
- tento stroj však nedokázal vzlietnuť

ĎALŠIE VYLEPŠENIA

- **13. augusta 1895** dostal od cisára Františka Jozefa I. patentnú listinu č. 3392 za konštrukciu vrtuľníka s dvoma stupňami štvorlistových ružíc s motorickým pohonom na benzín
- vrtuľník bol dlhý 6,5 m a mal hmotnosť 50 kg
- vzniesol sa 50 cm nad zem a Ján Bahýľ sa stal vynálezcom horizontálnej vrtule!

NAJVÄČŠÍ ÚSPECH

- v roku **1905** zostrojil ďalší prototyp vrtuľníka
- vzlietol do výšky 4 m
- preletel vzdialenosť 1500 m
- keďže mu armáda neposkytla finančnú pomoc, bol nútený sa ďalších pokusov s helikoptérou vzdať

ĎALŠIE VYNÁLEZY

- vložka do kachiel' na efektívne využívanie paliva
- využitie spádu kanalizačnej siete na výrobu elektrickej energie
- zariadenie na spájanie vagónov
- balón so vzdušnou turbínou
- výt'ah na Bratislavský hrad
- tank na parný pohon

UZNANIE

S cieľom podporiť vedecko-technickú tvorivosť na Slovensku udeľuje predseda Ústavu priemyselného vlastníctva SR (ÚPV SR) od roku 1999 **Cenu Jána Bahýľa** za mimoriadne hodnotné priemyselnoprávne chránené slovenské riešenia. Cenu tvoria medaila s portrétom J. Bahýľa, diplom a finančná odmena (1 000,00 €).

Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác vydalo
20. 4. 1995 príležitostnú poštovú známku "Ján Bahýľ"
zo série Osobnosti.

V roku 1978 bol nakrútený dokumentárny film "Premožiteľ Edisona" - o význame Bahýľovho diela a jeho života.

Ján Bahýľ bol vyznamenaný diplomom Františka Jozefa za tzv. letecký patent a návrhy a realizáciu vojenských opevnení a objektov.

- J. Bahýľ zomrel 13.3.1915 v Bratislave
- pochovaný je na evanjelickom cintoríne pri Kozej bráne v Bratislave pod náhrobkom, ktorý si sám navrhol

